

Els mestres catalans a Reus

El Magisteri oficial de Catalunya ha tingut l'encert i la gentilesa d'escollir la nostra població per a congregar-s'hi dintre pocs dies. No cal dir que agraïm ben afectuosament la decisió i sincerament desitgem que el sojorn dels paladins de la cultura popular entre nosaltres els sigui ben agradosa i fructífera, puix així quedaria ben palés l'encert dels organitzadors.

Quin és l'esperit que anima al magisteri a moure's per tal de donar senyals de vida en aquests moments d'intensa fermentació espiritual? Podem assegurar que l'ideal que fixarà la trajectòria dels debats de la pròxima assemblea no serà altra que facilitar l'acurat endegament del problema escolar, avui que tothom hi té posada la més cordial atenció. L'ambició, doncs, no pot ésser més enlairada ni més justificable i no dubtem, per tant, que el servei valuósíssim que els mestres catalans prestaran a la cultura amb llur actuació societatària, mereixerà el beneplàcit de tots els sectors de Catalunya.

No fa gaire que el venerable Macià, en l'avinentosa d'inaugurar la setmana final de l'Escola d'Estiu patrocinada per la Generalitat a la ciutat comtal afirmava—amb aquella profètica que és la seva vigorosa característica— que tenia la confiança que *l'actuació dels mestres catalans faria que Catalunya pogués ésser model de nacions civilitzades* i a l'ensem oferí la cooperació entusiasta del seu Govern.

Per això l'haver estat designada la nostra ciutat per celebrar-hi un acte íntimament vinculat amb l'esdevenidor de la nostra pàtria, ens omple de joia i de satisfacció. I per això també, voldríem que el nostre poble, d'honorable tradició hospitalària, dispensés als simpàtics assembleistes el més cordial i efusiu acolliment. Sabem—i això ho fem constar amb satisfacció—que la Comissió organitzadora ha trobat tant en les autoritats com en la Junta del Centre de Lectura, tota mena de facilitats i la més decidida cooperació pel millor èxit de la dita Assemblea.

Mestres de Catalunya! Ací, entre nosaltres, no hi trobareu ni la fre-

La nova estructuració dels Partits Catalans

Si en les hores de perill va ésser necessari acoplar totes aquelles forces protestatàries d'aquell règim d'ignomínia i d'oprobri pel nostre poble, una vegada tinguem una constitució general i el nostre Estatut de Catalunya, serà l'hora del destriament d'aglutinants i l'acoplament o delimitació dels partits polítics.

Aquests partits han de respondre a la ideologia dels diferents sectors catalans, i per tant hi haurà tota la gama des de l'extrema dreta fins a l'extrema esquerra.

Aquests partits, però, sigui quin sigui el seu ideari, han d'ésser netament catalans, amb l'absoluta independència per tots els seus afers interns, sense que això vulgui dir que no puguin aliar-se amb els partits més afins d'Espanya per aquelles qüestions estatals.

No s'hauria de permetre, i amb això tots els catalanistes s'haurien de posar d'acord per a oposar-s'hi, que cap partit central organitzés seccions a Catalunya com ha vingut succeint fins ara.

Es per això que declarem des d'ara que creiem que una vegada aprovat l'Estatut no s'haurà acabat la tasca de catalanització, sinó que serà l'hora de realitzar la tasca més feixuga; i aquesta tasca no poden pas realitzar-la aquells polítics mancats d'aquell esperit liberal i catalanista que requereixen els moments actuals. Tampoc poden realitzar-la aquells polítics que de sempre han obeït cegament les ordres dimanades del poder central, amb el qual sempre s'han sentit subordinats.

Es menester que els homes que estructurin i consolidin l'autonomia de Catalunya, siguin aquells homes que comprenen i senten les

da indiferència de la metròpoli que viu entregada en el tumultuós aiguabarreig de mil neguits quotidians, ni tampoc la manca de col·laboració ciutadana, sense la qual els fets més destacats de vegades deixen d'adquirir l'alt i prestigiós relleu que els dona un ambient d'adhesió i cordialitat. Per aquest motiu celebrem que hagi estat Reus el poble elegit pel Magisteri català per tal de reunir-s'hi, impulsats per l'anhel nobilíssim de fixar l'orientació pedagògica que haurà de

necessitats del nostre poble i han bregat per l'adveniment d'aquest estat de coses, guiats solament per aquella visió del camí que calia seguir per la salvació de Catalunya i pel seu afecte a les nostres coses.

Aquests homes són els que, com sempre, no defalliran ni tampoc transigiran mai a cap impertinència del poder central per tal d'evitar que un dia les nostres llibertats guanyades a tan bon preu, no esdevinguin una pura il·lusió.

Aquesta tasca no podran realitzar-la aquells partits subordinats o que formin part integrant dels partits espanyols, car ni llur disciplina ni llur programa els permetrien certes actituds.

No trobaríem gens estrany que aquestes ratlles se les titllés d'exclusivistes i d'un paternalisme ridícul. A aquestes objeccions ens avencem a dir que amb català es pot pensar i actuar tan universalment com amb castellà o xinès, posem per cas.

Nosaltres en parlar de les llibertats de Catalunya, no excloem cap possibilitat d'organització europea o bé mundial; però sí que volem que, sigui allí on sigui, se'ns reconegui la nostra condició de catalans, com es reconeix als altres pobles siguin petits o grans.

Volem que s'acabin aquestes discussions ridícules que negaven l'existència de la nostra llengua i del nostre poble; volem que en tots els rams del saber, en parlar-se de la península Ibèrica, tothom sàpiga que dins d'ella hi ha un poble que es diu Catalunya, i que amb tots els nostres defectes i qualitats se'ns conegui arreu del món pel nom nostre, i no per un de posats emprat a la força.

servir per a destruir l'analfabetisme, trista herència de l'antic règim, i dignificar l'escola democràtica, fent-la eficient i insuperable al noble destí que detenta.

La nostra ciutat, d'honorable tradició hospitalària, correspondrà a la prova d'afecte i de distinció que la genuïna representació dels mestres catalans li ha dispensat, amb la més efusiva de les salutacions. Vagi també per endavant la nostra, ben sincera i afectuosa.

SNOB

Notes breus

LAICISMES

El senyor Lluís de Zulueta ha intervingut en la discussió del projecte de Constitució de la República. El brillant escriptor de parla castellana ha consumit un torn en la discussió de la totalitat i s'ha referit al tema religiós i al tema autònom. Ha relacionat les dues qüestions per la influència, ha dit, que la religiositat i el patriotisme exerceixen en les consciències. El fons del seu discurs, però, ha girat solament a l'entorn del problema religiós.

Ha fet un discurs el senyor Zulueta ple d'idees on recolzar el laïcisme de la nova Constitució de l'Estat. Amb perfecta claredat, amb una gran senzillesa, desenrotllà el seu pensament profundament liberal, sincerament religiós, discretament antielèric i civil sobre tota ponderació.

El Vaticà negà el seu plàcet al senyor Zulueta per ambaixador de la República. El senyor Zulueta, amb el seu discurs dona al Vaticà la resposta eloqüent i precisa. A Roma han comès greus errors amb la República espanyola. El rebuig de l'escriptor il·lustre fou la primera, i no la més lleu, de totes les falles. El senyor Zulueta, intelligent, discret, ponderat hauria estat l'esperit sensible que podia manejar, millor que cap altre, la pega delicada de les relacions entre la República i el Vaticà; ell, millor que un altre, podia intervenir en el problema que ha de presentar a l'Església, la nova Constitució de l'Estat, perquè ell millor que un altre, ha palesat els coneixements que té d'on comença i on acaba l'acció política de l'Església Romana.

No creiem, no obstant, que totes les esquerres de les Constituents—nosaltres estariem amb els discrepans— sotassignin en absolut els conceptes del discurs del senyor Zulueta. Però dintre la seva moderació, amb totes les precaucions que hi són preses, la riquesa de suggerències, és tan vasta, que no hi ha cap dubte, es deurà fer sentir en la discussió i aprovació de l'articulat, per fer-s'hi impossible la intervenció de l'Església en els afers polítics, per proclamar-s'hi el predomini de l'Estat i per exaltar-s'hi el laïcisme, net de tota falsa interpretació demagògica. — XEIX